

SANACIJA BREŽINE Z ODSTRANJEVANJEM
TUJERODNE VRSTE – JAPONSKI DRESNIK

Vzdrževalna dela na javnih površinah

1. SPLOŠNI OPIS

Odstranjevanje invazivne tujerodne vrste japonski dresnik na območju športno-rekreacijskega parka Mejca v Idriji.

Projekt obsega odstranitev invazivne tujerodne rastlinske vrste japonski dresnik (*Fallopia japonica*) na približno 100 m² velikem območju strmega pobočja v športno-rekreacijskem parku Mejca v Idriji. Obravnavano območje se nahaja v neposredni bližini vhoda v območje Krajinskega parka Zgornja Idrija, ki predstavlja eno izmed najpomembnejših naravovarstveno vrednih območij v občini Idrija.

Japonski dresnik je ena najbolj problematičnih invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst v Sloveniji. Zaradi izjemne sposobnosti vegetativnega razmnoževanja in hitre rasti tvori goste sestoje, ki izpodrivajo avtohtono rastlinstvo, zmanjšujejo biotsko raznovrstnost ter spreminjajo naravne habitatne razmere. Vrsta se učinkovito širi s koreniki in delci stebel, zato lahko že manjši ostanki rastlinskega materiala povzročijo nastanek novih rastišč.

Odstranjevanje japonskega dresnika na obravnavani lokaciji je pomembno predvsem zaradi preprečevanja njegovega nadaljnjega širjenja proti območju Krajinskega parka Zgornja Idrija ter varovanja naravnih habitatov in avtohtonih rastlinskih združb. Prisotnost invazivne vrste na vhodnem območju parka predstavlja tudi estetski in upravljavski problem, saj zmanjšuje kakovost prostora, namenjenega rekreaciji, turizmu in doživljanju naravne dediščine.

Poseg se izvede z metodo elektroporacije z uporabo specializirane naprave z elektrodami, ki omogoča učinkovito zatiranje rastline brez uporabe herbicidov, po potrebi kombinirano z ročnim odstranjevanjem invazivne vrste. Takšen pristop je posebej primeren na občutljivih območjih v bližini naravovarstveno pomembnih površin, saj zmanjšuje tveganje za vplive na okolje in ne povzroča vnosa kemičnih sredstev v prostor.

Po odstranitvi invazivne vegetacije se izvede sanacijo brežine z namestitvijo kokosove protierozijske mreže ter zatratitvijo površine. S tem bo zagotovljena dolgoročna stabilnost terena, zmanjšana nevarnost erozije in omogočena ponovna vzpostavitev avtohtone vegetacijske odeje.

2. STROKOVNA PODLAGA IN PRIPOROČILA ZA ODSTRANJEVANJE

Priprava: Marta Lužnik, univ. dipl. prof. bio., geo., nar.
kraj in datum: Idrija, maj 2026

Rastišče japonskega dresnika na območju »Mejca« - opis rastišča, dosedanji ukrepi in možnosti odstranjevanja na omenjenem rastišču

S strani Občine Idrija (oddelek za urejanje prostora) sem bila naprošena, da podam mnenje in možne rešitve glede razraščanja invazivne tujerodne rastline – japonskega dresnika (*Fallopia japonica*).

Na spletni strani vlade RS : <https://www.gov.si teme/invazivne-tujerodne-vrste-rastlin-in-zivali/seznam/japonski-dresnik-lat-fallopia-japonica/> je objavljen daljši strokovni zapis o imenovani rastlini. Spodnji citat je le del, ki govori o preprečevanju, omejevanju razširjanja in odstranjevanju invazivnih tujerodnih vrst.

»Prepovedano gojiti oziroma prodajati

Vrsta je na seznamu po Uredbi o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst, zato zanjo veljajo najstrožji ukrepi za preprečitev vnosa in širjenja. Vse te vrste je prepovedano: vnašati v Evropsko unijo, razmnoževati, gojiti, prevažati, kupovati, prodajati, uporabljati, izmenjevati, posedovati ali jih izpustiti v okolje. “«

Zakonsko podlago za ukrepanje daje : [Uredba \(EU\) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o preprečevanju in obvladovanju vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst](#)

Opis rastišča in dosedanji ukrepi:

V načrtu preureditve Mejce naj bi bila celostna rešitev površin. Sočasno bo potrebno izvesti odstranjevanje japonskega dresnika, ki je na tem rastišču opažen vsaj zadnja tri leta. Prva meni znana opozorila o rastišču so bila v obliki telefonskih klicev in el. sporočil (zapis in fotografije) poslana na Komunalo Idrija že kmalu po zaznani rasti. Izvedena je bila košnja in v lanskem letu tudi prekritje dela rastišča. Ker ni redne spremljave rasti, lahko danes opazimo močan zagon rasti mladik v delu proti Kamšti (prekritost s ponjavo ni obsegala vsega območja rasti – ponjava mora segati več kot m preko zaznane rasti). Prav tako je opazna močna rast novih stebel povsod tam, kjer je ponjava poškodovana (rast skozi luknje, kjerkoli svetloba prodre do tal). Maja 2026 je velikost prekritega dela ter okoliškega izraščanja dresnika ob straneh ponjave cca 90 m² (osnovna oblika razrasti je pravokotnik s stranicama 8,5 x 9,5 m; iz njega segajo posamezna stebela ali grmički, ki se še širijo). Nujno bi bilo preprečiti cvetenje in semenitev že pred visokim poletjem (to pomeni odkrivanje ponjave, mehanska odstranitev izraslih mladik in ponovno prekritje vseh površin po odstranitvi, upošteva vsaj metrsko prekritje roba trenutnega obsega rasti).

Za nadaljnje odstranjevanje se priporoča uporabo aparata, ki s pomočjo usmerjenega delovanja električnega toka povzroči postopno odmiranje podzemnega dela dresnika – ta je pri večletnih rastlinah lahko enakega obsega nadzemnemu. Globoko izkopavanje in odstranjevanje zemljine skupaj s koreninami dresnika pomeni takojšen strošek (izkop na strmi brežini, odvoz materiala, sanacija terena, ...), poleg tega pa je potrebno spremljanje nove rasti dresnika. Iz nekaj centimetrskega dela korenine ali stebela lahko zelo hitro zraste do predhodne velikosti – nadaljevati je potrebno tedensko spremljanje delovišča.

Navzdol po strmini se gravitacijsko z lahkoto širijo deli odrezanih ali odkošenih mladik (iz vsakega kolenca lahko zraste nova rastlina!) in semena. Tako je razširjanje omenjene invazivke še hitrejše, kot je to običajno na ravninskem predelu.

Posebno pozornost bo potrebno nameniti omejevanju širjenja na območje Scopolijevega vrta (vmes je le cesta). Urejeni del vrta z izbranimi botaničnimi posebnostmi privablja goste iz bližnjih in daljnih krajev – japonski dresnik bi v primeru tukajšnje rasti uničil delo številnih strokovnjakov, ki se trudijo vzdrževati naslednjim rodovom zaupano dediščino.

Varovano območje številnih vrednot državnega in lokalnega pomena – Krajinski park Zgornja Idrija , je le nekaj korakov naprej. Tudi tu velja: bolje preprečiti vstop tujerodnih invazivnih rastlin, kot pa potem organizirati njihovo odstranjevanje.

Ukrepi za zmanjšanje rasti in odstranitev japonskega dresnika:

- odstranjevanje nadzemnih delov rastlin pred cvetenjem in tvorjenjem semen. Zelene dele se ne odlaga na kompostni kup, ker se lahko iz kolenc na steblih razvijejo nove korenine,
- pri odstranjevanju nadzemnih delov japonskega dresnika ne uporabljamo motornih kosilnic (niti ročnih, niti večjih kosilnic na traktorjih ali drugi mehanizaciji). Razcefrana vlakna stebel se raztrosijo daleč naokrog, z mehanizacijo se lahko dele odkošenih stebel prenese na novo rastišče,
- prekrivanje terena rastišča (postopek lahko traja več let, bistvo je postopno izčrpavanje obsežnega podzemnega dela rastline). Ob spremljanju sprememb je potrebno hitro / stalno ukrepanje,
- za hitrejšo reševanje problematične rasti se poslužujejo odstranjevanja s pomočjo delovanja električnega toka na rastlino. Posebej v ta namen razvita aparatura s pomočjo električnega toka povzroči odmrtja rastline (podzemni del!). Dobre izkušnje imajo pri odstranjevanju dresnika na Barju, ... Več o tem načinu:
<https://odstranjevanje-invazivk.si/wp-content/uploads/2026/03/Odstranjevanje-dresnika-z-elektriko-MONM-2025-ODDANO.pdf>
Delo opravijo organizacije, ki imajo licenco za opravljanje tovrstnih del. Strošek ob končanem delu je dokaj primerljiv s stroški klasičnega odstranjevanja (večkratno delo, prekrivni material, spremljanje rasti, odvoz in odlaganje materiala, ... čas od začetka del do popolne odstranitve je krajši),
- osveščanje meščanov, da dresnika ne zasajajo, gojijo, ...
- osveščanje gradbenih delavcev (pogoste nove vzrasti na deloviščih ob večjih zemeljskih delih).

TEHNIČNO POROČILO

Odstranjevanje invazivne tujerodne vrste – japonski dresnik

1 . Opis obstoječega stanja in predvidenih posegov

Na obravnavani brežini je prisotna strnjena zarast japonskega dresnika. Zaradi strmega naklona terena obstaja povečana nevarnost erozije po odstranitvi vegetacije, zato je potrebno območje po izvedbi del ustrezno sanirati in stabilizirati. Obstoječe rastišče japonskega dresnika je prekrito s folijo, z namenom preprečevanja dostopa svetlobe in s tem omogočanje nadaljnje rasti.

Namen posegov je omejitev in odstranitev invazivne tujerodne rastlinske vrste japonski dresnik (*Fallopia japonica*) na območju velikosti 100 m² ter preprečevanje njenega nadaljnjega širjenja v okolje. Posegi obsegajo odstranjevanje invazivne tujerodne rastlinske vrste japonski dresnik v 2 – 3 ponovitvah, na površini približno 100 m². Območje posega se nahaja na strmem terenu, zato je potrebno delo izvajati ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov za delo na brežinah ter ukrepov za preprečevanje širjenja rastlinskega materiala v okolje.

2. Predvidena tehnologija odstranjevanja

Odstranjevanje dresnika se izvede z metodo elektroporacije oziroma električne obdelave rastlin s specializirano napravo z elektrodami. Postopek temelji na vnosu električnega toka v rastlinsko tkivo, kar povzroči poškodbe prevodnih sistemov in koreninskega sistema rastline ter postopno propadanje nadzemnih in podzemnih delov.

Po zaključeni obdelavi se nadzemni deli odstranijo, zberejo in odpeljejo na ustrezno lokacijo za obdelavo invazivnega rastlinskega materiala.

3. Varstvo okolja

Med izvajanjem del je potrebno zagotoviti:

- preprečevanje širjenja korenin in drugih vegetativnih delov rastline;
- zbiranje vseh rastlinskih ostankov;
- ustrezen transport in oddajo materiala v sistem vročega kompostiranja oziroma drugo pooblaščen obdelavo;
- zaščito okoliških površin pred onesnaženjem.

4. Sanacija terena

Po odstranitvi invazivne vegetacije se izvede:

- izravnava in ureditev površine;
- dobava in polaganje biorazgradljive protierozijske mreže po celotni površini posega;
- sidranje mreže v skladu z navodili proizvajalca;
- zatravitev z ustrezno travno mešanico za utrjevanje brežin in zmanjševanje erozije.

5. končno poročilo

Po zaključku vseh del mora izvajalec izdelati in naročniku predati končno poročilo o izvedenih delih, ki vsebuje najmanj evidenco odstranjenega rastlinskega materiala z navedbo ocenjene ali izmerjene količine biomase ter dokazila o oddaji materiala v ustrezen sistem obdelave oziroma vročega kompostiranja. Priložena morajo biti ustrezna dokazila o prevzemu in obdelavi biomase, dokazila o uporabi semenskega materiala za končno zatravitev.

Sestavni del poročila mora biti tudi fotodokumentacija stanja pred začetkom del, med izvajanjem del in po zaključku sanacije ter priporočila za spremljanje območja ter priporočila za dodatno obdelavo v primeru ponovne rasti.

6. Obseg del

Izvajalec mora zagotoviti:

- pripravo in zavarovanje delovišča;
- zaščito okoliških površin pred nenadzorovanim širjenjem rastlinskih delov;
- odstranitev japonskega dresnika z uporabo specializirane metode elektroporacije oziroma električne obdelave rastlin z napravo z elektrodami;
- odstranitev nadzemne biomase po izvedeni obdelavi;
- zbiranje, nakladanje, transport in oddajo rastlinskega materiala na ustrezno pooblaščen deponijo oziroma v obrat za vroče kompostiranje;
- sanacijo poškodovanih delov brežine;
- dobavo in vgradnjo protierozijske kokosove mreže;
- zatravitev površin z ustrezno travno mešanico za utrjevanje brežin;
- izdelavo zaključnega tehničnega poročila.

7. Posebne zahteve

- Dela se izvajajo na strmem terenu.
- Izvajalec mora zagotoviti ustrezno usposobljeno osebje in opremo za delo na brežinah.
- Med izvajanjem del je potrebno preprečiti raznos korenin, stebel in drugih delov rastline izven območja posega.
- Ves odstranjen rastlinski material se obravnava kot potencialno invaziven material in se mora odstraniti v skladu z veljavnimi predpisi.
- V ceno morajo biti vključeni vsi stroški transporta, tehtanja in oddaje materiala na ustrezno deponijo oziroma v sistem vročega kompostiranja.

4. Obračun del

Obračun se izvede po dejansko izvedenih delih za celotno površino približno 100 m², vključno z vsemi spremljajočimi deli, zaščitnimi ukrepi, odvozom materiala, sanacijo terena in zatratitvijo.

Sanacija brežine v ŠRP Mejca – odstranjevanje tujerodne invazivne vrste Japonski dresnik

Sanacija brežine v ŠRP Mejca – odstranjevanje tujerodne invazivne vrste Japonski dresnik

Sanacija brežine v ŠRP Mejca – odstranjevanje tujerodne invazivne vrste Japonski dresnik

